

Позив на претплату

Многим нашим претплатницима истјече претплата крајем овог мјесеца, те је већ вријеме да претплату обнове како им се не би лист идућег мјесеца обуставио. Администрација листа никоме без разлике не шаље лист на вересију, те ће зато даље шаљање обуставити и свима онима, којима претплата истјече, а благовремено је не обнове. Исто тако за идуће полугође на лист могу се претплатити и сви они, који га до сада нијесу примали, а жељели би да га примају. На лист је најзгодније претплатити се код поште. Све поште примају претплату на наш лист како у земљи, тако и на страни. Цијена је листу за по године за Црну Гору 5 перпера, а за иностранство 7¹/₂ франака.

Цетиње, 12. јуна 1912.

Администрација
„Цетињског Вјесника“.

Цетиње, 27. јуна

Државни барометар су сједног нам отоманског царства иде на ниже. Предсказује рђаво вријеме, зле дане. Црни облаци већ су се нагомилали. Још мало па ће ударити пљусак са страшним громовима.

Царство се из темеља тресе. Над сопственим земљиштем домаћи непријатељи, рођени синови, поткопавају му основе опстанка.

Јадна Турска! И хала и врана са стране скочиле су да јој испију дивне источњачке очи и лише је најважнијег услова живота, па сада точкове њене будућности почеше тјерати низа страну, у пропаст, и први њени синови.

Пропаст твоја од тебе, Израилу!

Мало је њих у овоме свијету погинуло од удара споља, много више од болести изнутра, од сопственога гријеха, од властите кривице.

Ријетко је коју државу сатро спољашњи непријатељ, ако јој њени поданици својим животом и радом претходно нијесу спремиле узроке паду.

Снага и моћ живота појединаца, народа и држава започињу изнутра.

Унутра јака држава, ма како била мала, може се надати свијетлој будућности.

Док су калифи на челу своје војске ходили у бој, док је славна војска под знамењем звијезде и полумјесеца пуна одушевљења, везана љубављу и слогом, газила земље и градове, дотле је царство било силно и јако. А кад дођоше млађи са фантазијама француске револуције, са проповиједама о једнакости и слободи и са разорним унутрашњим радом, да под маском некаквих политичких слобода још више расточе царство — тад се Турска пољуљала у темељу. Пољуљала се много више него за вријеме старо-

га режима. Тад је бар имала сложено, снажно и на окупу оно, што ју је прославило, а сад јој младотурски „слободњаци“ и то растурише.

Побунила се војска. Побуна се на све стране раширила. Официри се одметнуше од војничке заставе. Згазише војничку заклетву.

Шта ће им војска, кад им више не вриједи заклетва, дана Султану и застави!

Распадоше се основи заједнице и послушности, јер их више не веже заклетва. А једну војску, ако не веже заклетва, у реду и послушности ништа више не може одржати.

Официри и војници, који су прије четири године пљунули на своју војничку заклетву и пошлели оружаном руком против својега владоца Абдул Хамида, којем су се на вјерност били заклели, — ти исти официри, ма да су привидно користили ствари политичке слободe, отровали сву војску своје отаџбине заразним примјером невјерства. Отровали су војску и тиме су упропастили најмоћнију и најпоузданију заштитницу царства. Јер, какво је то царство, од којег свака жели по нешто да отме, које више нема сложне војске, које се не може ослонити на своје официре? Добили су устав и парламенат, у којем у осталом смије слободно зборити само члан младотурске странке, а изгубили су војску!

Без устава и парламента Турска је живјела неколико вијекова и силни мах њене моћи достигао је до Беча, док с уставом и парламентом у току четири године продаде за паре туђину Босну и Херцеговину, изгуби Триполитанију и, што је најтеже, дође до унутрашњег распадања.

Један мудри историчар рекао је: ако се једна држава у својем развоју сувише далеко одмакне од основа, са којих се проширила њена снага, пропаст јој је неминовна.

Младотурци су потпуно срушили теократско-војнички основ отоманског царства. Калифа су везали у ланце лажне уставности, војску су увукли у политику. Одузети од Мусломана та два стожера њиховог душевног, вјерског, националног и државног бића — значи: лишити их погодаба за живот и напредак.

Како ће Турска изаћи из ове своје најновије али и најозбиљније кризе, тешко је унапријед одредити.

Потоње вијести из Цариграда кажују, да је побуна у војсци узела широк мах и да је влада у недоумици шта да ради. Пошље ли трупе противу побуњеника, букнуће грађански рат; не пошље ли, побуна ће се још више раширити.

Великим европским листовима јављају из Цариграда, да су у Турској на прагу крупни и судбоносни догађаји, који ће учинити важан прео-

крет у њеном унутрашњем животу.

Осим тога, буни се и сва Арбанија, коју је захватила права грозница незадовољства, а и остали дјелови царства нијесу мирни.

Жељети је да се Младотурци користе туђим искуствима и да мудро проуче историју осталијех држава и народа, па да преброде опасност, у коју нијесу увалили само себе, него и сав Балкан, који, у интересу своје самосталности и мирнога напредовања својих народа, не треба да даје повод за страна посредовања.

Цетиње, 27. јуна

Бечки парламенат одложен је до јесени, пошто је у овом засједању свршио све своје послове.

„Giornale d' Italia“ саопштена телеграм, да „Echo de Paris“ доноси вијест, да је Енглеска била спремна да потпомогне захтјев, да се отворе Дарданели за све ратне бродове. Мишљење, да у Босфору буде само руска флота, код енглеских државника не налази на одобравање.

„Lokalanzeiger“ јавља да су у Цариграду стигле поуздане вијести, да Италији предузима много вријеме авијацију него прије, јер мисли да искрца на триполитанској обали нове чете и заузме нова мјеста.

У угарској италији побуњило је велику сензацију писмо Јулија Јусти, које је упутио Цесару стављајући му на расположење паслов правог тајног саветника, због поступка војске према њему када је у угарском сабору водио опозицију.

Сједнице босанског сабора одољиве су на недељено вријеме.

У Београду, у Енглеској, око десет хиљада особа, великом радњом, демонстрирало је противу католика, те су напали на католичку цркву и демолирали католичке радње и станове.

Састанак владара

Руски цар Никола и њемачки цар Вилем — у четвртак у 10 сати састали су се у малој руској луци Балтички Порт руски цар Никола и њемачки цар Вилем. Већ раним јутром истакли су руски ратни бродови на великом јарболу њемачку заставу. Руски царски јахт „Стандарт“ усидрен је близу јахта „Поларнаја звјезда“. Међу њима је остављено мјесто за њемачки царски јахт „Хохенцолерн“.

Кад се „Хохенцолерн“ приближио, са „Стандарта“ је дан знак за поздрав. Сад су сви руски бродови испалили по 33 хита. На тај је поздрав одзвонио њемачки брод „Молтке“. На то се „Хохенцолерн“ усидрио, а цар Никола пошао одмах на њ, да поздрави свога госта.

Кад је њемачки брод, окићен руском заставом, пролазио између руских бродова, свирана је руска и њемачка химна, а мрнарци клицали „Хура!“

Састанак цара Вилема с руским царем Николом био је врло срдачан. Владари су се међусобно поздравили пољупцем и стиском руке, те су по том прегледали почасну стражу на броду. Руски цар поздравио је пруског принца Адалберта и њемачког државног канцелара. Владари су остали у разговору на палуби све до 11 сати. На „Хохенцолерн“ су дошли и њемачки посланик у Петрограду са својим поморским и војним аташеима. Кад је цар Никола оставио „Хохенцолерн“, пошао је цар Вилем с принцем Адалбертом, државним канцеларом и пратњом на „Стандарт“, да посети руску царицу, којој је предао као и руским принцезама, прекрасне ките цвијећа.

При доручку, којем је присуствовало 50 особа, на „Стандарту“ сједили су у средини стола руска царица и цар Вилем. Лијево принц Адалберт, vis-a-vis царице сједио је цар Никола, десно њему њемачки државни канцелар, лијево њемачки посланик. Биле су присутне и све четири кћери руског цара.

Оба владара су имала на себи поморске одоре: њемачки цар црну одору веладмирала руске флоте с плавом вршом реда Св. Андрије, цар Никола одору поморског капетана (пуковнички ранг) њемачке флоте.

Након доручка на „Стандарту“ разговарали су дуго времена њемачки државни канцелар и руски министар-председник. У 6 сати је Коковцев вратио посету Бетман-Холвегу. У 8 сати је био гала-дипе, на који је било позвано 70 особа.

У пратњи цара Николе налази се министар спољних послова Сасонов, министар-председник Коковцев, ратни министар Сухомлинов, подадмирал Грегоровић.

У пратњи цара Вилема налазе се осим дворског надмаршала грофа Арленбурга и ађутаната, државни канцелар Бетман-Холвег, адмирал фон Милер и генерали Линскери и Шол.

Све се новине баве овим састанком цара. Службени листови једне и друге државе доказују, да се ради о одржању свјетскога мира.

Полуслужбени руски лист „Росија“ истиче, да свака посјета цара Вилема у руским водама носи знамење важног догађаја у међународном политичком животу. Руско-њемачко пријатељство никад није била пријетња осталим европским државама, већ напротив, да иде за одржањем европске равнотеже. Обје државе по својим политичким и привредним интересима не могу ићи него за једним циљем, за миром у Европи.

„Новоје Времја“ пише, да сви пријатељи мира морају са задовољством поздравити сваки нови сусрет обадвају ових владара. Лист се нада, да ће будући пут много јача руска флота поздравити њемачког цара, те се обара на оне њемачке листове, који се од овог састанка надају меркантилним користима по њемачку. Коначно лист констатује, да је цар Вилем много доприносио миру.

„Селчина“ осуђује изјаве напредних публициста, да је њемачка непријатељство Русије, те истиче вјерност и витештво њемачког цара према Русији за вријеме руско-јапанског рата. У истом смислу пише и „Колокол“.

Напредни руски листови признају потребу, да се очувају добри односи између Русије и њемачке, али не би хтјели да ушљед тога три гројни споразум. То исто препоручује и „Биржевија Вједомости“.

„Рускоје Слово“ вели, да између Русије и њемачке не постоји никакво непријатељство, него уска привредна веза. Успркос томе могли би међусобно односи бити бољи. њемачка се у прољећу 1909. понашала изазивно, а њезина је политика на Босфору противна Русији. Код руске границе образован је нов њемачки војни збор, а у Балтичком мору нова њемачка причувна ескадра. То су све непријатељски чинови. Био би потребан прави и искрени мир.

„Московскија Вједомости“ пише, да би ново груписање велевласти било по Русију опасно.

И њемачка се штампа бави опширно овим састанком. „Deutsche Tageszeitung“ истиче добре одношаје између Берлина и Петрограда. Новине су већином оптимистичне, ну ипак као да постоје неке бојазни. Официјелна њемачка сматра још увијек официјелну Русију промјенљивом личношћу, коју згодна ријеч привлачи, а неспретна ријеч дубоко вријеђа. Осим тога по сриједи су и аустро-руски одношаји, који сад нијесу веома повољни. Аустрија је незадовољна особито ради пропаганде „правих Руса“ и грофа Бобринског у источним покрајинама, а Русија пак ради малоруске агитације у покрајинама на граници Галиције.

„Taegliche Rundschau“ истиче неке њемачке жеље: „Ако Русија има жеља, Сасонов их неће затарјити, ми их такођер имамо. Почев од најдаљих, ми би жељели да Русија против Енглеске помогне њемачкој политици у багдадској жељезници, тражећи с нама, да пруга заврши у којој турској луци и одобривши све уговоре, што би их ми могли с Турском склопити ради те луке. Пожељено би на даље било, да се упросто формалности на граници и да руски војници не пуцају на њемачке аероплане. Корисно би било, да руска влада опомене руску штампу, е да престане онај тон мржње, који би могао спријечити скоро утаначење царинског уговора.“

Француска штампа не приписује овом састанку владара никакву важност и обиљежава састанак као породични догађај.

Културна смотра Словена

— Словенски дани у Прагу —

Праг, 20. јуна

Завршене су свечаности у поносном и гостољубивом Златном Прагу и гости из свију крајева где Словени живе разилазе се: једни иду да се прошеташу кроз Чешку и да се изближе упознају са њеном културом и чарима ове прекрасне земље, а други се разилазе својим домовима. Сви скупа носе собом најпријатније и најбоље утиске, које су за ово неколико дана у Прагу доживили.

Исходом свечаности можемо бити потпуно задовољни. Оне су испале и преко сваког очекивања.

На далеко позната урођена гостољубивост Словена овог пута је била изразито испољена. Чеси су своје госте дочекали, угостили, проводили, забављали и испратили само како се пожељети може. Отварали су им срца и душе своје и готово их у њедрама носили за све ово вријеме док су у њиховој средини били. Као да су се међу собом такмичили ко ће бити од кога предустретљивији, пријатнији, услужнији и гостољубивији. А на расанку за дуго се нијесу могли да одвоје од оних што су их испратили. Грли ли су их, љубили и братски миловали, из свег срца жалећи што се растају. На расанку путницима су у један мах пружане хиљадама руку да се поздраве, љубили су се и грлили сви од реда и који се познају и који се не познају, а из хиљадама се грла хорили, клицало и довикивало... И док су се грди таласале од силног одушевљења и искреног запоса, срца јаче била и узбуђење расло, многима су из очију сузе вршале. Дирљив је био тај опроштај и тај расанак!...

Што се самих свечаности тиче оне су биле прекрасне, велешне. Требало их је само видјети!

Свесловенски соколски слет био је импозантан. Хиљадама и хиљадама сокола из свију крајева Словенства иступали су на вјежбалишту поносно и дично. Ова нова словенска војска без оружја и цебане, али са соколским срцем и јуначким прегнућем изводила је у импозантним поворкама своје соколске радње прецизне и вјешто. Не зна се кад је била љешна да ли онда када је на пространом вјежбалишту у непрегледној поворци радила, да ли онда када се сирава и различита фигура лађала или кад је поносно кроз улице марширала.

О вјежбању сокола, о њиховој вјештини и утисцима које су на гледаоце остављали дао би се писати и врло много и врло лијепо. На ипак, ма како то описивање прецизно и стручно било, свејо би се на то: да се прекрасна и до сад нигде невиђена слика, коју су соколи свију словенских земаља пружали у непрегледној, импозантној поворци, не да изнијети — ни описати ни насликати — него само видјети. У тој витешкој утакмици, у којој је судјеловало неколико десетина хиљада свесловенских сокола, одликовали су се сви од реда, али нарочито су се издвајали Чеси и Словени, ма да ни српски соколи нијесу остали

постидни пред браћом својом из осталих крајева.

И новинарски конгрес оставио је врло лијеп утисак на све присутне, а освјећење и откривање споменика Франђишку Палацком било је круна овог свесловенског слава.

И ако су сви гости са својим трудољубивим и гостопримним домаћинима за све ово вријеме од ране зоре, до дубоко у ноћ готово једнако на погама и у кретању били, мал' не без починка, јер се крстарило лијеппм улицама поносног Прага, гледале вјежбе сокола, походио конгрес новинара, академија у част Палацком, откривање споменика, присуствовало разним свечаностима, банкетима, разним састанцима и многобројним другим забавама — у Прагу је за све ово вријеме непрекидно, дано-ноћу, врло — опет за то није нико умора осјећао. Томе се има захвалити оном силном одушевљењу и раздраганости, која нас је све од реда крстарила и снаге давала.

Културна смотра свију Словена оставила је лијеп и дубок, неисказан утисак, којима се ми Словени само можемо поносити. Тај понос у толико је већи што смо том приликом, манифестујући нашу солидарност и љубав, пружили цијелом свијету такву слику, која нас је у очима одличних странаца, а особито културних Енглеза и Француза, високо уздигла.

Словенски дани били су и прошли. Оставили су дубок и неизгладив утисак и унијели нам у душу и у цијело биће нов подстрек за даљи и будући истрајни рад.

Била је то лијеп и жива слика наше садашњости, а још љешни сан наше будућности.

Живи, живи дух Словена
Живјеће до вјека!... Г.

Поглед по свијету

Спајање Црног и Балтичког Мора

Ових је дана министарско вијеће у Петрограду свестрано расправљало о законском пројекту, што су га подијелила 44 посланика думе, а којим се тражи да се између Црног и Балтичког Мора уреди морски канал и тиме се она два мора споје. Средства, која су потребна за предрадије у ту сврху требала би бити предвиђена у буџету за 1913. годину, а у 1914. имао би бити довршен и програм за извођење те намјере, на би се те године морало започети радити, а најкаже до новембра 1919. године имао би се тај пројект потпуно остварити. Влада и законодавна тијела интересују се веома овом питањем, које се, након најновијих изијављања затвореника Дарданела и русарског штрајка у Енглеској још хитније показало. То траже не само највише руски привредни интереси. Министарство је веома изјавило, да је изазив остваривање, с примједбом да се потребно напати у ту сврху ипако по могућности покрити из редовних прихода.

Реформа управе у Турској

Турске новине јављају, да се министар унутрашњих послова, Халил Адил бег, након свог позивања из мађедовских вилајета почео живо бавити ово реформирања политичке администрације, те да је веома изразио о том неке законске пројекте, који ће се још у овој сесци познатији парламенту. Према тим пројектима образовање се у министарству унутрашњих послова једно посебно надорно вијеће, којем

ће на челу стајати један из Енглеске добављени управни стручњак, који ће носити наслов генералног инспектора вилајетских политичко-административних послова. Уз свега ће у том вијећу бити још три четири стручњака, који ће се добавити из Европе и то из Француске, Немачке, Белгије и Аустро-Угарске.

Вијећу ће бити у првом реду задаћа, да води надзор над политичким управним пословањем у вилајетима, те да министарству унутрашњих послова даје иницијативу у стварању законских основа о побољшању и реформацији вилајетске управе, коруске и општинеке управе.

Осим тога ће се у свакој провинцији основати по једно или по два мјеста административно-политичких надзорника, који ће управу надирати у подчињеном вилајету, на своја овлашћења достављати министарству, односно реченом надзорном вијећу.

На овај начин мисли турска влада своју политичку администрацију побољшати и прерудити у смислу управе цивилизованих држава, а нема сумње, да ће том реформом учинити велики корак напретку и подизању свог народа. Јер добра политичка управа је један од најбитнијих елемената државног живота у свијема земљама и о тој зависи народни напредак на свијема подручјима културе.

Борба између Тафта и Рузвелта

Цео свијет пажљиво прати рад Националног Конвента у Чикагу, који има да избере кандидата за председника америчких држава. У њему воде оштречу борбу присталице садашњег и бившег председника Тафта и Рузвелта.

Присталице Тафтова не дају се збуњити никаквим демонстрацијма Рузвелта и његових људи. Оштречи мандати упућени су до душе комисији на испитивање, али предлог Рузвелтових људи, да у ону комисију не могу да улазе посланици чији су мандати оспорени, одбијен је са 563 противу 510 гласова.

Непогодно је летина да окривљени буду судије у својој ствари, али онда се не ради о законској и правној већности о спаш. А овај је још увијек на страни Тафтових присталица, чији се број чак повећао а не смањило.

Ипак се још питања не зна како ће се извршити ова борба, јер се расположена у овом бурном моменту сваки час мијењају.

Нов парламентаризам

Какип појмови о парламентаризму владају у Угарској, и како се тамо управља народом најљешни је доказ нова изјављена у посланику коју предлаже влада.

По новом закону имаће председник сабора право, да против непослушних посланика употреби полицију и војску, а оне посланике, које посључи из сједишнице, на поред свега тога уђу у сабор, има права на предлог имунитетног сабора да лиши посланичког права и тачки у том саборском цијелу не могу бити више бирани за посланике!

Председник сабора дакле може да одузме право сваком опозиционару да буде парладни посланик!

Материј су повели да једу сами себе. До сад су тако поступали само против немађарских народности. Ово је у једно боље, што ће цијела Европа издати кавају су.

Као у калевдоскопу

Слика представника српског народа у Турској —

Битољ, 20. јуна

Допустите ми, многопоштовани г. уреднице, да у Вашем цијењеном и скроз патриотском листу оцртам српскоме народу неке индивидуе, које се „убише“

Док позно у поноћ с познаних висина
Највећи у златној сјајној одори;
Пале жртве широм крвљу Свога Сина,
Дижу се облаци дима — тајдан гори...

Шћепан Радојев

Кроз змигорину Дугу и Голују,
Гдје гавори пучу од паче и студа,
Гдје се гавди вуши кроз јаруге вију,
И вјетар са кином урла, шибла, гуди...

Гдје поворке плица куцљу се у крви,
Од костију хумка до хумке се диже,
А кроз хрпе меса мешакоље се трви,
И груди планина пламен муња диже!

Ту Радојев Шћепан устаника глава
Змије и лети, Од зоре до мрака
На раскресницама, едје не шиче трава
Чека криване мостарских Турака.

Многе силне војске проједоше ту
Проносећи тајни Оногину граду:
Свако дубок кланец, свака земље груди
Палили су крвљу рањених хиљаду.

Ту, гдје се борови врховица гичу,
Дижу своје крупе у паче плава,
И гдје из костију бурјан трава нижу
Шаде и Будака Потурце глава.

Пошле дугих борба, побједа и сјече
Ту на раскресници једног страшног зана —
Крива ријека бујином погоне
И пронесе главу Радојев Шћепана.

На сваки му покрет крвавога ока
Пегони јунаци скрешу лав тјелеса,
А његова сабла од паче широка
Прва рине у груд — у душманска меса.

И гдје год је Мирко од Хума до Зете
Силан к'о Леопид на попришту стао:
Пред њим, пред замахом округне му чете,
Новошоп је злотвор до злотвора пао.

Јован Машанов

Ничице је пао ријеч друг до друга
Мрки и чађави к'о чувари пакла:
Смрнута им лица онала и дуга
Свијеза је челична носејкалица талка.

У казуји јунак до јунака киене
Ледна им чепа смрт редом зуби:
Пошљедњи шиг жића, још једном се стисне,
И пошљедном силно зашкрљузу зуби.

Умире печујно у полу дружина,
Њихов вођа Јован, горштак, висок круги,
Пешо је докне кригач кондар вина —
Вина, од којег се вјековима ћути...

Дивљи крик и врисак гад се мо'о чути
И урлици тешици и звек палота
Драже, што ће листом за ња пагнути,
Задојене вјером; да љуби Милоша.

Ванију костури палијех јунака
Златолики мјесец тумурим небом броди:
Над кривим пољем од зоре до мрака
Славују шјева химну крвавој слободи.

ПОДЛИСТАК

Из друге књиге

„СТАРИ МОТИВИ“

— Мићун М. Павићевић, Цетиње —
Мирко Станков

Силна к'о олуј, к'о вихор, к'о бура
Проничу четици од кланца до кланца
Витезови круги, као брда сура
Краду се, ћутећи, од шаша до шаша.

Сваки од њих посп вreo пожар страсти
Да крише своје својом крвљу купа;
Сваки од њих жути — нул поноса — паси
На прагу, на коме тућа нога ступа.

Пред њом се вије горостасна зграда
Громовина, који се с громовима свив'о:
Да бије и руши, ствара лок и чуда —
То је вођа, ратник, надвојвода Мирко.

На његов клик ратник чека попут буре,
На сви да у једном тренутку полете
Уз планине, као олујне суре;
Он највири ступа на криво чете.

Црни класи Мирку пали до римаца,
Дугачки се брци вију к'о два врана;
Они бију жаром к'о два пламена:
У срцу бри синца Страхињина Бана.

И док јуре Турци к'о паклена јага,
На рани јунака бри поток кривани
Мирко се у коштан с гомидама хвата
К'о собо дилаће стеза их и дави.

за народ и народне послове и који се непрестано деру, како су оне пријатељи народни, и да су сви издајници, који не мисле и не раде као и оне. Та компанија доста је јада задала нашем јадном народу и ако јој се не стане погом за врат, наша ће национална ствар у отоманској империји потпуно пропасти и она ће тада лини крокодилске сузе на њеном гробу, а урликаће као гладне хијене на оне, који су јавно доказивали њихов непатриотизам и несрпски рад, а кривицу ће бацити на поштене Србе и патриоте.

Потребно је да наш наш народ позна „те своје патриоте“, како би будућим нараштајима сваки могао показати ове „хероје“ као примјер „патриотизма“ и „пожртвовања“!

Које није познат онај *фамозни доктор права*, који је палио цигару од вагге наше гимназије оне ноћи када је она изгорела, и када су консули великих сила вадиле и спасавали ствари из пансионата. Тај „генијални“ доктор за своје „јунаштво“ приликом пожара препоручен је за одликовање. Уникум пак патриотизма показао је онда, када га је г. Стојан Новаковић, изванредни посланик у Цариграду, за вријеме анексије Босне и Херцеговине, послао у Биоград као курира. Тада је јуначки *доктор* тако био „тријезан“, да је спо на лађу за Агину, а сиромаш г. Новаковић чекао курира са важним инструкцијама из Биограда!... Овоме, ја мислим, не треба коментара! И овакав човек могао је бити једном на челу српске националне политике у центру нашега рада! Заиста уникум!...

Референт свих српских школа у Турској, некадашњи председник српске организације у Битољу, бивши је ученик вечерње школе. Далај Лама котеријашки, врло чистих руку, због својих „великих заслуга“ заузима то важно мјесто у нашој просвети. Колико је био одушевљен патриота и радник види се по томе, што је остао здрав и читав у најгоре вријеме у отоманској царевини, када су многи поштени Срби платили живоном свој патриотизам и рад свој, а многима је пак висно Дамасклов мач над главом. Због тих својих „заслуга“ Далај Лама је и одликован, а сада се сербез шета, по ше-хер Стамболу, стварајући интриге, радећи и ногама и рукама да се дочепа сенаторског положаја. Благо српскоме народу!...

Уредник „Вардара“ „чисто народног листа“, свршио је вечерњу школу, постао је учитељ, у школи је радио без успеха, али је био једном толико „паметан“ и „бистар“, да је ступао у ин-вентар и ученик!... Аванзовао је тиганским корацима и колико је страдао за народ види се по томе што је „материјално пропао“, „нема шта да једе“, а не-благодарно Српство неће ни главу да окрене на тога „бједника“. И он је патриот за услуге, учињене... *само котерија*: отворена му је књижара и иде по Цариграду као делегат српскога народа... Јадни народ српски! Ко лига заступа?!...

Бивши управитељ велешке школе родом је из Босне, има више школе од осталих, али је зато „одличног карактера“! Као управитељ велешке школе да-

Голуја још ћути, гледа крв и раче
И суморна чепа стрши под облаке;
Слути кад ће сунце Мостару да граше
И васкресе држе из крви јунаке.

Један супе код госпођице Рашел

— Алфред де Мисе — (2)

Ја: Ни најмање. Неиздрог је и одиратан;
али га ипак водем.

Сара: Зашто?
Ја: Ах! зато.

Рашел: Хоћу и ја. (Она поше једну чашу).
Саушкиња доноси један сребрни суд у који
Рашел сипа крива и шећера, затим закла чашу.

Рашел: Ја волим овај плави пламен.

Ја: То је још љешне у мраку.

Рашел: Софија, однесите својеће.

Мати: Не, никако, како то!

Рашел: Ти си досадна!... Опрости, мама,
ти си добра, ти си слатка (пољуби је), али
из хоћу да Софија однесе свијеће.

Неки господин дохвати свијеће и метну
их под сто. Суваран, Мати, плава и зелена,
при свијетлости пуца, са цуним устима, дуре
поглед у мени. — Свијеће се понова појаве.

Сара, доб Рашел прави пуца; Г на Раби је
вечера била сасвим ружна.

Ја: Али не, она је доста дична, само јој
пос мало смета.

Мати: Г на Раби је права глупача.

Рашел: Зашто то казаш? Она није глупа
да од друге.

вао је ђацима црвљивог хљеба и сира, али зато је проводио вријеме по кафе-шантанима у Скопљу, где је трошио своју „огромну“ плату! Оставио је врло лепих успомена код питомица кафе-шантанских.

О окружном физикусу не треба ни говорити, јер је он познат као „велики Србин“ и „патриота“ и за ово је одлично и награђен и одликован *орденом аустријски*!.....

Наш сенатор Сер Темко заузима одлично мјесто међу политичарима и да није ово што је сада, био би сигурно продавао помаранаца у Солуну. Његови успјеси као сенатора, златним ће словима забиљежити наша историја, а да би му се српски народ достојно одужио, предлажем, да му се подигне споменик још за живота, јер ко зна да ли би последице могли наћи умјетника, који би погодио његову генијалну главу и вјерно изразио његову политичку памет! Каква пронија судбине, да један Темко заступа српски народ!... Sic....

Наши посланици можда су добри људи, али никакви политичари. Један, истина, много воли да добро једе и за добар ручак би предао своју душу ђаволу, камо ли да води рачуна о српскоме народу. Други је обавезан глави котеријашкој, јер га послао у Париз, те према томе радиће све оно што ће му се наредити. Трећи је још непознат, те ће се сада показати колико вриједи и какав ће бити у будуће. Његов рад створиће мишљење о његовом поштењу и патриотизму.

А шта да пишем о разним котериским прирепцима?... Ту би дошла читави књижа, зато ћу завршити за сада овим: Јадни српски народ, докле ћеш тријети ово, и кад ћеш се опростити ових готована?... У осталом сила је за времена...
Перистерас

Мисли

Владај сабом као и својим ријечима. Једна само ријеч на је довољна да изгубиш или пријатеља или он тебе.

Што једног срећним чини, то за другог срећа није. Зато је срећа оно што човјек за срећу сматра.

Неуредан живот — уредна смрт.

Многи и своје гврдгластво крсте самосталношћу и дошљедношћу.

Касан почетак — ран свршетак.

Код многих васпитање није ништа друго него дресура.
Валси

Српство

30-годишњица смрти пјесника Пуцића. Овијех се дана навршило тридесета обљегница дубровачког пјесника и књижевника Меда кнеза Пуцића (Orsat grof Pozza). У помен тога дана у недељу су српска друштва у Дубровнику корпоративно отишла на гроб у „Св. Михаила“

Мати: Ја кажем да је глупа, јер је глупа.

Рашел: Па добро, ако је и глупа, није и луда и глупа. Она је добра дјевојка; оставите је на миру. Нећу овакве разговоре.

Пунч је готов. Рашел цуни чаше и даје свима; остатак сипа у један дубок тањир и почне пити кашиком; затим узме мој штап, извуче дршку и почне њоме чистити зубе.

Ја: Како сте вечерас прочитали оно писмо! били сте веома узбуђени.

Рашел: Да, учинило ми се као да осјећам да се нешто лопи у мени. Али, све једно, ја не волим овог «Такреда»; то је лажно.

Ја: Шта више водите: Корнеа или Расина?

Рашел: Корнеа много волим, али је он по неки пут тривијалан и надувен, све то није истина.

Ја: О! О!

Рашел: Да, казите, кад у корацима, Сабилка каже: Може се мењати љубавник, али не муж. Е, добро, ја то не волим, то је глупо.

Ја: Признаћете бар да је истинито?

Рашел: Да, али није достојно Корнеа. Ја обожавам Расина; то је тако лијепо, тако истинито, тако узвишено!

Ја: Сјехате ли се оног анонимног пијема, што сте добили о вашој игри пошљедне сцене у Митријату?

Рашел: Да, и ја сам послушала тај савјет, и од тога доба ми пљескају код те сцене. Пошајте ли тога, што ми је писао?

Ја: Много. То је жена, која у Паризу има највећи дух и најмању улогу. Коју улогу сад читате?

Рашел: Њега ћемо играти «Марију Сту-

у Лападу код Гружа, где је славни пјесник сахрањен. „Дубровачко радничко друштво“ и „Српско пјевачко друштво Слога“ ступала су под барјацима, предвођена српском музиком. У поворци било је заступништво српског гимнастичког друштва „Душан Силин“, многи прваци српске странке у Дубровнику и други свијет. На гробу је држао спомен слово др. Стјепан Кнежевић, адвокат и посланик српске странке на далматинском сабору. За њим је бесједно и један српски омладинац. Послије тога положен је на гробовићу гроб лавор вијенац. Поворка се уз свирку музике повратила на подне у град.

Конгрес Земљорадничких Задруга. Конгрес Земљорадничких Задруга у Србији држеће се 22. и 23. августа у Зајечару. До сада су пријављене и дефинитивно су примљене за конгрес ове расправе: О сточарским одгајивачким задругама од Паје Тодоровића — Ђаковчића; Како би требало организовати пољопривредну наставу и пољопривредну пропаганду у Србији, од др Вел. Стојковића; О земљорадничком кредиту и новчаним заводима од др Богдана Марковића; Зашто наш сељак осиромашава од Милана М. Дачића; О штедњи у задруги и дому, од Драгољуба Димитријевића.

Матуранти из Босне и Херцеговине. Ових дана посјетиће Биоград 60 матураната из Босне и Херцеговине. Они долазе тамо да разгледају културне тековине и да се ближе упознају са својим друговима, који живе у слободној краљевини. Образован је нарочити одбор од студената и матураната, који већ живо раде око припремања за дочек.

Словенство

Конгрес југословенских адвоката. Овијех дана је држана скупштина Адвокатског Удружења у Биограду. На крају скупштине председник је изнио овај мотивисан предлог: С обзиром на општи југословенски покрет свих друштвених редова, управни одбор свестан и сам великог значаја те духовне заједнице и солидарности, предлаже да Адвокатско Удружење у идућој години ступи и пријатељску и професионалну везу са колегама адвокатима у Босни и Херцеговини, Далмацији, Старој Србији и Македонији, Црној Гори, Словеначкој, Хрватској и Бугарској. Споразумно ће се утврдити вријеме и мјесто у ком ће се одржати један заједнички конгрес југословенских адвоката. Овај приједлог цијела је скупштина једнодушно усвојила. И тако сви редови наше интелегенције ступају у борбу за наше национално уједињење.

Програм словенског пчеларског конгреса. За трећи словенски пчеларски конгрес, који ће се 24., 25., 26. и 27. јула држати у Москви, утврђен је овај програм: Скуп пчелара у зоолошкој башти. Међусобно упознавање. 25. свечано отварање конгреса у сали општине вароши Москве. Поздравни. Реферант Клиничева: „Улога пчеле при оплођавању дјетелине“. Свечан ручак који приређује општина. 26. сједница у дворцу Књаза Јусупова (дворац Ивана Грозног). Ручак у истом дворцу. Послије ручка излет на пчеланик Петров-

арт». Ја не волим те плачне улоге. На зиму ћемо играти «Шолектру» и можда...

Ја: Шта?

Рашел, удара пепсицом о сто: Хоћу да играм «Федру». Кажу ми да сам сувише млада, сувише мршава, то су глупости. То је најљепши Расинова улога.

Сара: Драга моја, ти можда гријешиси.

Рашел: Остави ме на миру! Зато што сам млада и мршава. Једна жена, која је ужасно заљубљена, али која би прије умрла, него би се подала љубави, једна жена која каже да се сушила у ватри, у сузама, таква жена не може имати груди као г-ђа Парадол. То је болесница. Ја сам улогу прочитала бар десет пута за осам дана; не знам како ћу је играти, али осјећам. Повинари су ми одвратни; они само измишљају да би ми нашкодрили, али ми је то свеједно; ако треба играћу за њих четири. (Окрећући се мени) Да, кад се пишу чланци цуни савјести, онда не знам ништа боље, ништа љепше, али они што пишу за новац, и лажу, то је горе него бити лопов, разбојник, то су људи који убијају изгана, ја би их отровала.

Мати: Драга моја, само говориш, умараши се. Устаја си јутрос у шест саги; не знам шта си то имала у ногама: цио си дан трчала, па си још и играла; разболећеш се.

Рашел: Не, остави ме, то је мој живот. Господине Мисе, хоћете ли да допесете књигу? Читаћемо комад заједно.

Ја: Ах! правно да хоћу.

Сара: Драга моја, скоро је поноћ.

ске Академије. 27. продужење сједнице у Студентском Дому. Излет на измаилевски пчеланик, који је основао цар Алексеј у башти Петра Великог. Сједница и ручак. У приређивачком одбору је и московски генерални гувернатор.

Једна руска акција. Велики број чланова руске Академије Наука, професора универзитета, књижевника, народних посланика и политичара потписали су један манифест поводом гоњења Словена у Аустрији и у Мађарској. У томе манифесту они износе примјере како се рђаво у том земљама поступа са Словенима и напомињу, да ће се и у Русији морати предузети мјера против католика. Тај манифест биће објављен у енглеским и у француским листовима. Како у Русији живи неколико милиона Словена католичке вјере, вриједно би било дознати шта православна браћа Руси намјеравају с њима чинити.

Забилешке

Сигурни извјештаји

Са каквом се обавијештењашћу и тачношћу баве многи страни листови о нашој земљи, с времена на вријеме имају свој прилике да изнесу многе конкретне случајеве.

Један од тих листова је и талијански лист „Il Piccolo“ што у Трету излази.

Тај „тачни“ и „објективни“ лист допио је вјест од свог «парочитог извјештача са Цетиња», да се на Цетињу налази турски принц од Миридита Биџ Дода паша из Свара. Из те вјести провиривало је како принц ради на некој акцији, која је у вези са арбанаским покретом. Колико је тај извјештај тачан и колико одговара истини, види се из тога што је Биџ Дода прије мјесец дана пошао из Свара у Дубровник, и не сврћајући у Црну Гору, и онда наставио пут за Трет, где се и сада налази.

„Il Piccolo“ од стране свог тобожећег дописника са Цетиња, од кога овамо нема ни трага ни гласа, јавља како Биџ Дода на Цетињу спрема акцију и интрига против Турске, а овамо није на Цетиње ни завршио, него, што је најинтересантије, баш у прелазу кад тај талијански лист у Трету објављује широм свијета ову сензацију. Биџ Доди сједи у Трету у хотелу Делорис пред посем тога жалосног листа!

Грознице проције не може бити!
Зна шта се дешава на Цетињу, а не зна шта је у Трету пред његовим посем!

Српске земље

Дволична улога

Нова Варош, 19. јуна

Међу оним застрањеним и обманутим тивовима, који и против свог убуђења упутише онако срамне потписе противу г. др Г. Дожића, долази и Урош Томић, трговац из Нове Вароши, који је играо дволичну улогу говорећи како га нико, као независног трговца, не може најјерати да се изјасни противу Црногораца. Међутим он се потписао на телешама упућеним противу г. Дожића и својим присталицама објаснио да је и он као и они противу г. Дожића, ако му не иде у рачун да јавно говори то пред неким грађанима, јер му је, како вели, Црна Гора пропустила сир, ракију и др да увози и много

Рашел: Иди спавај.

Сара устаје и иде да спава. Рашел доноси Расина, сједне поред мене, принесе сважељу; мати се смјешка.

Рашел, отвара књигу са чудним поштовањем и надисе се над њом: Како волим тог човјека! Могла би забити нос у ову књигу, и провекти читаве дане без једа и пића!

Мати: Да, нарочито, последице добре вјере.

Рашел и ја почињемо читање заједно. Сви одлазе; она их поздравља и наставља — Прва чита врло монотоним гласом. Мало по мало она оживљава, измијењемо наше примједбе, наше мисли о сваком стиху. Она долази до изјаве; тад она испури руку на сто и подбочини главу на другу руку она се потпуно преда. Инак, она говори скоро подугласно; њене очи свијетле, она блиједи, црвени; никад нијесам видео нешто тако лијепо и никад она није у позоршту учинила такав утисак на мене.

Поноћ је прошла... отац се враћа из Опере. Тек што је сис, он каже својој ћерци неколико најгрубљих ријечи, да би прекрнула читање. Рашел затвори књигу и каже: То је ужасно, купићу једну свијећу за мене, па ћу читати у крвенту.

Она је имала сузе у очима, кад је то казала.

Залета је било ужасно помислити се овако према овако дивном створењу. Устао сам и отишао и одмах сис да напишем ово. Некада ће се, ваљда, читати.

га је у трговини унаприједила. Као зимус тако и сада јавно пред некима говори да је за г. Дожића, јер се боји од неких поштених грађана да не би објавили његову дволичну улогу.

Другима пак каже истину тј. да је за „народног кандидата“ оца Василија и да је највише смегао неким поштеним грађанима да се не изјасне за г. Дожића, јер је, како вели, његов зет г. Антоније Марић, трговац из Колошина, па ништа то неће осјетити његов деп што је овако подло поступио. Зависним поповима и учитељима може се донекле и опростити, а оваким и сличним не можемо се надивити. Ако, право је да се и он освети Црној Гори, која га је у црно заврила и десет пута више му натрунила него Срету Вукосављевићу! Још један доказ више каквим се нечасним средствима служе овакви и њему слични.

Изишло је дјело на видјело!

Екскурзија призренских богослова

Солун, 18. јуна

Синоћ је допутовао у Солун ректор призренске богословије прото г. Ст. Димитријевић са још три наставника и тридесет богослова.

Данас су прегледали најглавније знаменитости по Солуну; сјутра ће такође прегледати сва главнија мјеста, а која данас нијесу могли прегледати.

19. ов. мј. продужиће лађом за Св. Гору, у којој ће се бавити од 15-20 дана и то ће вријеме посветити нарочито археолошком испитивању.

Из Св. Горе продужиће пут за Цариград и Бугарску (Софију), а из Бугарске за Ниш, Биоград, где ће бити њихов растанак и завршетак ове веома важне екскурзије.

Оволико за сада, а доцније ћу изнијети опширно — у детаљима — ток цијеле екскурзије и њену неоцењено велику вриједност.
Ј. А. Ж.

Разговор матера с дјецом

— Превео с руског Крсто П. Иванишевић, свршени богослов —

Вјера

Вјеровати у Бога прије свега значи, бити увјерен у то да Бог постоји. Ко пак, дјецо моја, може у ово сумњати при погледу у васнону тако дивно уређену, при изгледу на сва чудеса која садржава у себи свијет? Ко може мислити да су се небо и земља створили сами собом или случајем?

Вјера се садржи још у томе, да би веровали ријечима Божијим, које су написане у светим књигама, и свима истинама, којима нас учи православна црква. Најважније од ових истина називају се догматима¹⁾ вјере; међу њима има таквих које ви не можете појмити и чак никада их нећете разумјети, зато што оне превазилазе ум човјека: то су тајне Божије. Али ипак ми смо у њих дужни тврдо вјеровати, зато што Бог, који нас учи тијем истинама, неће нас увести у заблуде, као год што ни сам Он не може никад погрешити. Ако би вам се чинило тешко вјеровати у оно што нијесте видјели, чега не можете појмати, то ћу вас питати: зашто не сумњате у историске догађаје, и ако се нијесу догодили пред вашим очима? Ви такође вјерујете у промјену доба годишњег, цвијећу које расте на дрвећу, класу, који произилази из маленог зрна, посијаног у земљу. Истина ви то све видите, но разумјете ли ви све то? Заиста не. Свака је од тих ствари за вас тајна; тим прије треба вјеровати тајнама вјере.

Ко сумња, дјецо моја, у истине вјере, тај гријеши, као што гријеши онај, који се не труди да изучава те спасоносне истине.

Нада

Надати се на Бога значи очекивати од Њега неограничено милосрђе вјечнога блаженства на небу послје наше смрти и на земљи душевна и тјелесна блага, која су обећана Хришћанима. Наша је нада основана, дјецо моја, на милосрђу Божијем к људима, на заслугама Исуса Христа, Спаситеља и Ходатаја²⁾ нашега пред Богом Оцем и на обећању Божијем да нас никад неће оставити без помоћи. Како је велика милост Божија, драга дјецо, кад нам је Он признао наду као обавезну, осјећај тако љубазан, утјешан и природан! Ја сам увјерена, да ви и не мислите, да би могуће било погрешити против те обавезности. Али ипак, ни мало не подозријевајући у томе, ви сами против ње гријешите, кад вам се дешава да говорите, да се не можете противити од ове или оне мане или да нијесте у стању промијенити своје навике. То невјеровање да је могуће поправити се већ је гријех против наде на Бога. — Сиromашни, жалосни, који падају у

¹⁾ Догмат — непромјенљиво правило вјере Христове.

²⁾ Ходатај — посредник.

очајање, такође гријеше против надежде, коју треба имати у провиђење, у Бога, утјешитеља свију оних који јадикују. Нада, дјело моја, да ви знате да нада у Бога и очекивање Његове божанске помоћи не треба никада да нам смета да се с марљивошћу трудимо за достигнуће спасења. Потребно је по сваки начин имати јаку жељу, да би добили благодаћу Божију, и ако му је по вољи да нам дарује Своју помоћ, то Он чини под тим условом, да би се ми старали најприје сами себи помоћи.

Љубав

Љубити Бога значи љубити га свим срцем и више од ичега на свијету. Вјера, нада, дјело моја, — то су потпуне љубави. Како да не љубимо Бога, којег нам вјера представља тако силнога и милостивога, Бога, од којег ми очекивамо толико обилних дарова! Осим тога, ипје ли Он нас први заволио? А ви, нарочито, дјело моја, ви још тако млади, зар нисте препуњени Његовим даровима, ви, који сте васпитани у првој вјери у њедрицама православне цркве, ви, који сте окружени таквим старањем и таквом љубављу? Заста, кад би требало ма кога увјерити у томе колико је Господ милостив, зато би требало само причати о вашем мирном и срећном животу. Љубите Бога из дубине душе; љубите Га више свега, љубите Га више него оне, који су вам најмилији, зато што вам их је Он дао. Он им је заповиједио да буду тако добри и пажљиви према вама. Не заборавите при том, дјело моја, да љубите Њега, као што нам је Он сам то казао, значи, особито чувати Његову ријеч, испуњавати вољу Његову (Јован 14, 15, 23)

Кратке вијести

Одмегници у Турској. Према службеним вјестима из Цариграда одметнули су се од турских власти: из Битоља 5 официра и то 3 Арбанаса и 2 Анадолија и 80 војника, од којих се 8 повратило, осим тога око 20 арбанаских првака; из Прилипа, 5 официра и 15 војника; из Корице 27 војника; из Дебра 5 официра и 120 војника, који су осим тога уништили три горске батерије топова, те 6 првака; из Охрида 7 људи, из Крушева 10 људи. То би било до 14. ов. м. Како су се и после тога многи одметали од власти и како се обично право стање крије, од прилике се може схватити колико до сад одмегника има.

Расправа о самосталности Каталоније. Код дебате о пројекту, по којем би шпанолска покрајина Каталонија добила самосталну управу, дошло је у шпанолском парламенту до несугласица у владиној странци. Млађе групе су се изјасиле против пројекта. Прије три дана је отпутовао Каналејас у Лаграну, да се посавјетје са краљем. Он је изјавио, да би министарство дало оставку, ако би се у понедељак наставила дебата. Прогласе се гласови о новом кабинету Романос-ову.

Споразум Чеха и Нијемаца. Да се расправе о споразуму Чеха и Нијемаца сретно примичу крају, доказује и вјест њемачкога полуслужбенога листа у Прагу. Тамо се вели, да ће краљ Тун након сретно довршених чешко-њемачких преговора сматрати своју мисију за довршену и дати своју оставку као министар, да на јесен састави парламентарно министарство.

Војно наоружавање. Бугарска влада прати највећим интересом догађаје у Битољу, у којима види нову побуну војске против централне управе. Министарско вијеће непрестано засједа. Један је министар изјавио, да би се могло веома лако догодити, да се и најмирољубивија влада — мисли се кабинет Гешова — стави на челу бугарске војске и ријешити народни проблем. Сви резервни официри су позвани за 1. јули на војне вјежбе.

Извјештај Зеки паше. Генерални надзорник III. румелијског збора, Зеки паша, послао је опширан извјештај о положају у Битољу. Министарско вијеће бавило се одмах тим извјештајем, те означаје положај за озбиљан. Зеки паша препоручује Порти, нека се клопи насилних мјера, већ нека уважи захтеве официра. Опет се 25 официра одметнуло у гору.

Расправа против корејских завјерника. У Јокохами води се процес против 128 корејских завјерника. Завјерници су доведени пред суд уз јаку војну стражу. Расправа, која је у цијелом Јанану изазвала велику узбуђеност, присуствују многи мисионери и доста странаца.

Изолиран батаљон. Један батаљон у Цариграду који је имао поћи у Арбанију, одрекао је послушност. Батаљон је изолиран, те стоји под строгом пажњом.

Дневник

Крштење Књажевића Емануила. Јутрос је било крштење најмлађег сина Њихових Краљ. Височанстава Књаза Мирка и Књагиње Наталије. Кумовао је г. Војвода Илија Пламенац, а црквени обред вршио је Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит са дворским протођаконом. Крштењу су присуствовали Њихова Величанства Краљ и Краљица са свима члановима Краљевске Породице. Млади Књажевић добио је на крштењу име Емануило. По крштењу био је ручак, на коме су присуствовали Њихова Величанства Краљ и Краљица са свима члановима Краљ. Породице, Господин Митрополит, г. Војвода Пламенац с г-ђом и др. С. Матановић.

Рођендан Краља Петра. На Петровдан је рођендан Његовог Величанства Краља Петра. Тијем поводом биће у овдашњем посланству Србије свечано примање честитања. За вријеме примања пред станом посланства свираће војна музика.

Велика забава. Његово Краљ. Височанство Књаз Петар поводом свог имендана приређује на Петровдан, 29. ов. м., у 9^{1/2} сати у великој дворани Владиног Дома велику забаву, на којој је изволио позвати велики број одмених званица. За ову забаву, а нарочито игранку, учињене су особите припреме од нарочитог одбора, који је уложио нарочито старање, да ова забава испадне што боље.

Св. Синод. Сједнице нашег Св. Синода, које су држане на Цетињу под предсједништвом Његовог Високопреосвештенства Г. Митрополита, завршене су и чланови Св. Синода разишли су се.

Изложба радова. У женској радничкој школи, која стоји под покровитељством Књагињице Јоланде, радови ученица ове школе биће изложени 28., 29. и 30. ов. м. Како су се радови ове школе увијек одликовали својом солидном изработком и лепотом, то на ову изложбу обраћамо пажњу грађанству, а нарочито наших домаћица, како би посједили ову лијепу изложбу, за службу сваке пажње.

Царев Лаз. Кроз мјесец дана, 29. јула, навршују се двије стотине година од како је била славна битка на Царевом Лазу, која је црногорско оружје, и иначе познато цијелом свијету, високо уздигла. Поводом тога сад је из штампне изашла књига, коју је написао г. Марко Драговић у спомен двјестагодишњице Царева Лаза. О овој интересантној књизи проговоримо опширније у броју за овим

Устанак се шири. И из Скадра долазе вијести како се и тамо Арбанаси налазе у покрету и како су се већ многи почели да одмећу долазећи у сукоб с властима. Нарочито се одмећу од власти католици Миридити и њихови угледни прваци. О томе њиховом покрету добили смо нарочити извјештај из Скадра, који смо оставили за идући број док га не провјеримо. Ту се говори о одметању Ибрахим бега Соколовића и његова два сина и два синовца и Риза Дани-а.

Животне намирнице. Из грађанства примамо жалбе противу препродаваца, који закупљују животне намирнице од произвођача чим стигну на пијаци тако, да грађанство није у могућности, да се снабдијева животним намирницама из прве руке, него су упућени на препродавце, плаћајући им високе цијене. Обраћајући пажњу на ово

општинској власти молимо је, да, у интересу грађанства, препродавцима забрани куповину животних намирница на пријестоничкој пијаци прије него се грађанство њима не снабдије како је то раније умјесно практиковано, а и сада се практикује у многим мјестима у унутрашњости.

Варварство. Да би задовољила осјетну потребу, која се осјећа за сједишта у парку, општина пријестоничка је направила још неколико клупа и њима снабдијела парк. Али док овако пријестоничка општина настојава, да грађанству изађе у сусрет, дотле из кругова грађанства већ намјештене клупе тако варварски штете, да су по парку неколико лијепих клупа изломљене. То су свакако учинили разни беспосличари и разуздана дјеца, што је за сваку осуду, те би зато требало противу тих варвара најстрожије поступити како не би и у будуће разоравали општинску имовину и једини парк у пријестоници унакажавали.

Саопштења

Један подлистак

Ту отрау десет дана изашла је у подлиску „Цег. Вјесника“ нека мала приповетка, на, како дознадох са приватне стране, неко у Улцињу нашао се њоме увријеђен.

Ја сам написао „Булију“ само зато, што ми се хтјело да пишем о *дивноме* Улцињу, а онакав начин најбоље ми се допао. У причи сам употребио имена, која се обично чују у томе крају, а оно беспослени људи у злој намјери узели та измишљена имена, па се стали довијати, коме ће приличити тај начин догађаја, којег у ствари није било.

Жао ми је зашто тај, кога су створили увријеђеним, није разумио да је то приповетка само и ништа више, у којој се види да је од мене била далека свака помисао да чију муслиманску породицу у Улцињу вријеђам.

Хвала Вам, Господине Уреднице, на гостопримству.

Н. Н. Зубер.

Биљежник

— Сједнице угарског сабора закључене су и сабор ће наставити рад 4. септембра.

— Јавна расправа деспоту Јукићу биће, како из Цариграда јављају, почетком јула.

— Говори се, да ће јански цар идуће године у прољеће крчунити на Балкану по Европи.

— Познати физичар Ђ. Марковић измислио је справу за јављање бродова кад су у опасности. То је усавршавање марковићграфаје.

— Почетком јула креће њемачка пољарна експедиција крилатицом под предвођењем поручника Шредер-Шрама за сјеверни стојер.

— У Мадриду је за вријеме представе у позоришту избио пожар, који је позоришну зграду сасвијем уништио. Том је приликом било и људских жртава.

— Крилатић Мове покушао је да крилатицом облети Мадрид, те је том приликом наишао на облак скакаваца, који су крилатицу оборили на земљу, те се раздупао. Мове је остао неповријеђен.

Позориште

Из биоградског позоришта. Позоришна се сезона завршила 17. о. м. и настале су позоришне ферије, које ће трајати до 1. августа ове године. Од понедељника су отпочели радови на припреми предњег дијела Народног Позоришта у Биограду. Пошто га преправка не може да се сврши до 1. августа, то ће управа Народног Позоришта закупити коју од већих сала у Биограду, у којој ће давати представе. Ако не буде могло да закупити коју од сала, то је могуће, да ће управа Нар. Позоришта да подигне на празном плацу Академије Наука привремену зграду од ласака.

Педесетогодишњица позоришта. Српско Народно Позориште у Новом Саду требало је ове године да прослави педесетогодишњицу свога постанка и рада. За ту прославу чињене су припреме, али није се могло, крај све добре воље и истрајне тежње, да оствари оно, што је управа смјерала. Зато је потребна већа агитација на кудикамо широј основи. У ту сврху споразујем се управа Српског Нар. Позоришта са Савезом Шемачких Друштва, који ће судјеловати при прослави, те ће на тај начин објединити

јеном снагом порадити, да та прослава испадне што усећеније и љепше. Агитација ће се водити по примјеру агитације за будимске школе. Прослава је одгођена до прољећа идуће године.

Позоришни приходи. Према билансу Н. Позоришта у Биограду овогодишњи позоришни приходи већи су за неколико хиљада динара од прошлогодишњих. За ово повећање прихода има се благодарити управи, која је водила нарочити надзор над утрошцима појединих сума.

Разне вијести

Жене у амерканској журналистици. Међу 30.008 журналиста у Сједињеним Државама налази се не мање него 2193 жена. Прије 40 година није их било него 35, које би се занимале журналистиком. Од 5836 слободних списатеља нада 2616 на женски спол. Да би се женама омогућило стећи што шире и опсежније васпитање у новинарском звању, увело се сада, да и жене, које се баве новинарством имају право посјетљивати предавања новинарске високе школе, која је припојена свеучилишту у Колумбији, а основана је од новинарског издавача Пулицера. Прије поласка свеучилишта морају такве жене апсолвирати прије Барнаколегиј. Занимљиво је да ни у једном другом звању нема толико жена, као у новинарству. Од 114.703 правника нада на жене 1010, а од 134.000 љекара нада 7399 на жена.

Талијанско-турски бој на путничком пароброду. Јављају из Рима: На палуби француског пароброда „Конго“, који је стигао у Порт Савд, дошло је до жестоког сукоба између турских путника и талијанске момчади брода. На једној и другој страни праскале су кубуре. Два турска путника су убијена, а једнога мрнар бацше у море, те се утопио. На даље је убијен један мрнар ударцем ножа, а осам талијанских мрнара је рањено. Египатска полиција направила је ред на броду.

Како је постала ријеч „кандидат“. Занимљиво је знати, откуда долази ријеч кандидат. Поријекло је ове ријечи у античком обичају претендента, који су у Риму ступали пред гласаче, обучени у тогу бијеле боје (Candida). Ови доњу хаљину они су носили, вели Плутарх, да би отклонили сваку сумњу, да у њој крију новац ради куповања гласова. Римски закон имао је у овоме погледу једну не-обичну одредбу: ако је кандидат само обећао новац, а није га и дао, онда није учињено кривично дело, али ако би га дао, био би осуђен да плаћа годишње све до своје смрти по сто хиљада сестерција (од првине десет хиљада круна). „Одавно се — примјећује Цицерон — извјесни кандидати строго придржавају одредаба овог закона и обећавају вјерито, а никад не дају“.

ОГЛАСИ

Пл. број 5. 32—50

ТРГОВЦИМА

Конац, марка „Зебра“, најбољи, најјачи и највјетинији, *под гаранцијом;*

Конац цревљарски како за машину, тако и за шивење, најбољег квалитета, јевтиније тридесет од сто него игдије;

Велови женски како свилени, тако и памучни свију врста по фабричној цијени, набављени из прве фабрике, сасвијем јевтино; и

Деравије бољег и јевтинијег квалитета

Све без конкуренције. Може се добити само у

Трговини
Павла А. Гвозденовића
Подгорица

Р. 63. бр. 35. 33